

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

V. Vtrùm ex diuino præcepto obligetur Pœnitens ad confitendum per
interprete[m], aut scripto: & vtrùm id fieri possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

eam probavi dicta sect. 11. loquendo de præcepto pœnitentiæ, & probari potest iterum de omissione per totum annum primò, exemplo præcepti diligendi Deum, de quo etiam non interrogantur pœnitentes in particulari an dilexerint Deum super omnia, nec ad monentur de obligatione illius præcepti aliquando implendi: tum quia ex ipso discursu confessionis satis apparet, quomodo se habeat pœnitens erga Deum: Tum etiam quia propter varietatem sententiarum nō possumus imponere illi certam obligationem dilectionis Dei nitralē, vel tantum tempus, &c.

Probat̃ur secundo: quia talis interrogatio, vel admonitio inutilis, imò noxia videretur. Nam vel pœnitens ignorat invincibiliter illam obligationem, & tunc melius est relinquere illum in bona fide, quàm incutere illi malā fidem: ex qua prudenter timeri potest scandalum ipsius rarissimi enim erunt ex talibus peccatoribus, qui propter illam notitiā postea moveantur ad dolendum de peccatis, illud etiam adiciendo omittendo pœnitentiam, quam deberent habere. Si autem pœnitens sciebat iam illam obligationem, frustra monebitur de illa.

56. Dices oportebit tamen interrogare de omissione contra illud debitum, quia si sciebat obligationem, vel culpabiliter ignorabat illam, omissio fuit peccatum, & per consequens explicanda in confessione. Sed contra, quia nec ex hoc capite oportet interrogare distincte: nam licet concederetur dari talem obligationem; Confessarius tamen audita confessione pœnitentis, & peccatis quæ per totum annum commisit sufficienter intelligit, ipsum non fuisse fecisse tali obligationi (si quæ erat) dolendi frequenter de peccatis, & proponendi firmiter pro tempore futuro: ex communi autem aliorum consuetudine potest indicare, qualiter se habuerit hic homo in illa omissione: scilicet eo modo, quo alij se communiter habent, nempe absque reflexione circa talem obligationem de pœnitentia habenda frequenter, & cum negligentia, ac torpore circa media suæ salutis procuranda, quæ est conditio communis eiusmodi hominum, & ex eorum statu, ac confessione clarissimè patet absque alia interrogatione. Frustra ergo magis distinctè interrogaretur, vel admoneretur præsertim in tali materia, circa quam, nec ipse confessarius posset aliquid certum statuere circa taxandam obligationem pro tempore sequenti. Nam (vt supra innuam) vel pœnitens tempore confessionis annuæ habet verum dolorem, & propositum, vel non habet. Si habet ergo si post hoc propositum firmum postea relabitur, non magis poterit sperari, quod post secundum propositum, & dolorem, postea non relabitur. Si verò tunc non habet verum dolorem, & propositum, iam lapsus sequens non oritur ex omissione frequentis doloris, & propositi, sed ex omissione doloris, & propositi debiti in confessione annua, qui defectus (vt dixi) in eiusmodi personis frequentissimus est.

57. Denique addo, si aliquis specialiter magis innuaretur frequenti confessione, quam frequenti pœnitentia interna, & proposito non peccandi, ita vt in hoc homine experientia doceret, ipsum non nisi hoc medio confessionis frequentis, posse vitare illud certū periculū reincidentiæ, tunc posse in illo admitti talē obligationē per accidens ad frequentē confessionē. Cæterum hic casus neque est communis, nec debent confessarij de illo specialiter inquire; semper tamen oportebit omnibus, quantum fieri possit consulere confessionē frequentem propter ingentem utilitatem quam affert, & aliquando etiam debet in pœnitentiam imponi, tanquā medi-

cina utilissima pro peccatis sequentibus vitandis. Ex dictis tamen obiter infero totam hanc obligationem, quæcumque illa sit, circa frequentiam pœnitentiæ, nō esse novam in lege nova, sed eandē fuisse ante institutionem huius Sacramenti: nā si loquamur de obligatione per se propter præceptum pœnitentiæ; sine de obligatione per accidens propter vitandum periculū peccatorum sequentium; Tunc etiam homo debebat non differre post peccatum mortale pœnitentiam, & petitionem veniæ, ac reconciliationem cum Deo usque ad finē vite, sicut debebat etiam post peccatum mortale reintegrare aliquando tempore opportuno amicitiam cum Deo per actum dilectionis Dei super omnia. Debebat etiam renouare aliquando propositū firmum non peccandi mortaliter, vt hac ratione armaret se, & vitaret periculū certum mortaliter peccandi alioquin grauit̃er cōtra legē Dei. Quod ergo additū fuerit Sacramentū pœnitentiæ, nō auxit, nec induxit obligationē, quoad hoc, sed dedit medium facilius redeundi in amicitiam, & gratiam Dei.

SECTIO V.

Vtrum ex diuino præcepto obligetur pœnitens ad confitendum per interpretem, aut scripto. Et vtrum id fieri possit?

58. **D**vas partes continet hoc dubium: An possit, & an sit aliquādo obligatio id faciendi. Suppono autem primò, non esse nunc questionem, an possit fieri confessio absente confessario, sed an eo præsentē, possit per interpretē, aut scripturam fieri. Suppono secundò contra hæreticos nostri temporis, non esse necessarium, quod confessio publicè fiat, sed posse esse secretam, & auricularem prout definitur in Concil. Trid. sess. 14 c. 5. & ex Patribus probat Suarez disp. 21. sect. 2. Suppono tertio, non esse contra institutionem aut valorem Sacramenti, quod confessio publicè fiat: quod contra Scotum, Grabrielē, Angelum, & alios docent omnes Theologi quos referunt, & sequuntur Sicut loco citato, & Valq. q. 91. art. 4. dub. 1. & probant ex Trid. illa c. 5. vbi aperte dicitur, non esse à Christo prohibitum illum modum publicè confitendi, & constat ex vñ, quando enim in naufragio, vel incendio nō potest aliquis secretò confiteri, publicè facit suā peccata, & absolutionem petit. Ratio autem est, quia ad necessitatem, & valorem Sacramenti solum requiritur, quod peccata manifestentur Sacerdoti, vt iudici: quod autem hoc, vel illo modo id fiat, parum refert.

59. Prima ergo difficultas est, an possit fieri confessio per interpretem. In quo omnes absque controuerſia conveniunt, fieri posse: & vñ fidelium id probat, & ratio est, quia eo modo iā pœnitens manifestat sua peccata Sacerdoti: quantum sufficit: quod à fortiori constat ex Sacramento matrimonij: quod omnes concedunt posse celebrari per interpretem coram Parocho, & testibus vt cum alijs, quos congerit, tradit Thom. Sanch. lib. 3. de matrim. diff. 39. & licet ipse id probet à fortiori ex Sacramento pœnitentiæ, in quo magis desideratur, quod confessarius habeat notitiā peccatorum; & tamen sufficit notitia, quam habet per interpretem; Vnde à fortiori sufficit, quod Parochus per interpretem habeat notitiā consensūs, quē præstāt coniuges. Ego tamen existimo, maiore notitiā requiri in Parocho, vt valide assistat matrimonio, quā in Con-

fectatio, vt absoluat: quia in matrimonio ideo requiritur praesentia Parochi, & testium, vt possit legitime Ecclesiae de matrimonio celebrato, si forte coniux postea id negaret; vel vt coniuges id possint apud Ecclesiam probare: ad hoc autem posset apparere, in sufficienti consensu praestitus per interpretem: quia Parochus non potest testificari de consensu, cum ipse non intelligat idioma contrahentium, sed solum posset dicere, interpretem dixisse, illos consentire: Vnde si coniuges negarent postea consensum, & dicerent, interpretem fuisse mentitum; non posset aliquod plenè contra ipsos probari, cum totum reduci deberet ad testimonium vnius interpretis. Si ergo conceditur sufficiens illa notitia per interpretem data, vt Parochus valide assistat facilius concedi debet sufficiens similis notitia ad confessionem sacramentalem, in qua non requiritur notitia, qua postea possit apud Ecclesiam probari illud peccatum, vel eius confessio, sed qua Confessarius in foro interno possit poenitenti contra se loquenti credere: ad quod sufficit modus ille loquendi per interpretem, sicut in aliis rebus, & negotiis humanis.

Secunda ergo & maior est difficultas, an debeat poenitens ita confiteri per interpretem, quando alio modo non potest. Prima sententia communis negat, obligationem esse ex praecepto Ecclesiastico aut diuino ad confitendum eo modo: ita Caietan. Ledesma, vterque Soto, Medina, Ioan. Maior, Palud quos refert, & sequitur Suarez disp. 36. n. 6. Vasquez q. 91. art. 4. dub. 3. & alij recentiores, quos refert, & sequitur Antoninus Diana tom. 2. resol. moral. tract. 3. resol. 129. addunt aliqui licet non sit ea obligatio ex praecepto diuino confessionis, posse aliquando esse ex praecepto naturali poenitentiae, vel charitatis erga se, & cura de salute propria; quando scilicet in mortis articulo homo non esset securus de habenda contritione, qua posset extra sacramentum iustificari. Ita Suarez, vbi supra n. 5. Vasquez etiam n. 5. Diana & alij.

Hae sententia propter auctoritatem saltem communè probabilissima est: in ea tamen aliqua oportet aduertere. Primum, praedictos Auctores non satis vel clarè, vel consequenter loqui, dum dicunt, ex obligatione charitatis teneri hominem ad confessionem per interpretem in mortis articulo, quando probabiliter timet, vel dubitat de sua contritione, secus si probabiliter existimat se habere contritionem: quem modum loquendi Diana loco citato accepit ex Suarez dista sect. 6. n. 5. Sed vterque vt dixi, vel obscurè, vel minus consequenter loquitur: si enim aliquis probabilem solum existimationem habet de sua contritione; ergo probabiliter potest de illa timere, ergo non excusabitur à confessione facienda per interpretem. Ratio enim, propter quam debet per se in articulo mortis ita confiteri, ea est, ne exponat periculum suam salutem, si forte non habeat contritionem: eadem autem ratio vrget, quando probabiliter existimat se esse cōtritum: potest enim decipi, nec sufficit iudicium probabile ad iustificationem obtinendam; quia si re vera non habet contritionem, non iustificabitur per solam contritionem existimatam extra sacramentum, sicut nec per Baptismum solum existimatam etiam cum attritione vera. Obligabit ergo lex charitatis, & cura propriae salutis ad confessionem, per quam securius iustificetur, quoties in articulo mortis solum probabilem existimationem habet de sua contritione.

Secundò aduerto, in ea sententia, licet quis dubitet de sua contritione, & ideo debeat confiteri per interpretem in mortis articulo propter obligationem.

P. Ioan. de Lugo de Poenitentia.

gationem procreandæ suæ salutis; non tamen obligari ad confitenda tunc omnia peccata mortalia, sed satis esse, si vnum, vel alterum confiteatur, & accuset se in genere de aliis mortalibus: Ita Suar. n. 5. Fagundez, Nugnus, & Layman, quos refert, & sequitur Diana loco citato: quia non obligat praeceptum confessionis ad integritatem materiale, quando aliquod peccatum non potest sine periculo infamiae explicari, prout necesse est, tunc infamare se apud interpretem. Ad iustificationem autem sufficit confessio formaliter integra cum attritione, per quam cetera peccata indirectè remittuntur. Imò addit Coninch in praesenti §. dub. 10. num. 77. sufficere tunc confiteri aliqua peccata venialia, & accusare se in genere de aliis mortalibus: quod sequitur Mollellus apud Dianam, qui hoc etiam probabile indicat: & quidem consequenter ita dicendum est.

Tertiò à fortiori in eadem sententia dicendum est, eum, qui post ultimam confessionem recordatur alicuius peccati mortalis, cuius in confessione fuit oblitus, & à quo indirectè fuit absolutus, & cuius dolorem generalem habuit, non debere etiā in articulo mortis illud confiteri per interpretem, nec debere simpliciter confiteri, si non est sibi conscius noui peccati mortalis post ultimam confessionem: quia nec ad reconciliationem cum Deo, cum iam per confessionem ultimam fuerit reconciliatus; nec ad satisfaciendum praecepto confessionis id requiritur, cum hoc praeceptum non obliget ad confessionem per interpretem. Ita Vasquez loco citato numero 6. quod in ea sententia verissimum est.

Ceterum, licet ea sententia, vt dixi probabilissima sit: eius tamen fundamentum (vt verum fatear) me non conuincit. Supponit enim ex confessione per interpretem tale detrimentum resultare, quod à praecepto confessionis sufficienter excuset etiam in mortis articulo; quod quidem mihi difficile satis apparet. Vnde alij meritò videntur distinguere inter praeceptum Ecclesiae, & diuinum: fatentur itaque illo priori non obligari nos ad talem confessionem, secus isto posteriori. Ita Syluester, Cano, & alij apud Suar. n. 2. & quidem, quod praeceptum Ecclesiae non obliget constat ex c. Omnis vniuersae sexum, de poenit. & remiss. vbi expressis verbis praeceptum confessionis annuæ imponitur, vt omnis fidelis teneatur solum confiteri sua peccata proprio Sacerdoti, &c. vbi particula, solum, excludit aperte obligationem confitendi coram alio. Vnde non video, quomodo Vasquez vbi supra num. 3. dicat ex illo textu nihil colligi, quia in eo solum dicitur, quod confessio fiat proprio Sacerdoti, de modo verò, an per se, vel per alium poenitens confiteri debeat, nihil dici. Et quidem si textus haberet illa sola verba, sub quibus illum P. Vasquez refert, verum diceret: omisit tamen minus cautè inter illud referendum particulam, solum: quam tamen Concilium non casu, sed ex industria apposuerat, & ex qua clarè constat, noluisse Ecclesiam praecepto annuæ confessionis obligare illum qui non omnino solus, sed coram alio posset confiteri.

Loquendo verò de praecepto diuino, licet hoc non obliget ad confitendum peccatum cum graui detrimento extrinseco, vt tradit cōmuniter Theologi: non tamen apparet, eiusmodi detrimentum sequi ex confessione facta per interpretem fidelem & prudentem, cui hoc minus quam ipsi confessario fidere possit poenitens. Suppono enim, interpretet etiam obligatum manere secreto, atque adeo totū detrimentum esse, quod peccata, quæ aliàs nota esse deberent vni, manifestentur duobus. Hoc autē

Y non

non esse tanti ponderis, ut excuset ab obligatione divini præcepti probari potest ex aliis casibus, in quibus non obstante eiusmodi detrimento, obligat confessionis præceptum.

Primo, qui habet aliquod peccatum reservatum, & scit, quod Prælati dabit ei facile licentiam confitendi inferiori, non potest eiusmodi licentiam petere, quin peccatum suum innotescat duobus scilicet, Prælato & confessario inferiori: & tamen nemo excusabit illum ea de causa à præcepto confessionis præsertim in mortis articulo.

67. Nec dicas, quod poterit petere licentiam per Confessarium absque eo, quod superior veniat in cognitionem personæ pœnitentis: hoc enim est per accidens: Et confessarius non obligatur ad subeundum illud onus, & petendam licentiam, sed per se loquendo totum hoc pertinet ad ipsum pœnitentem. Nec item dicas, non cogi tunc pœnitentem ad manifestandum peccatum duobus, quia posset confiteri soli superiori, & ab eo obtinere absolutionem: Fateor enim, id ita esse posse aliquando, sæpè tamen fieri non potest, quia Prælati propter suas occupationes non possunt audire confessiones integras eorum, qui habent casus reservados: & tamen tunc cogitur pœnitens duobus manifestare suum peccatum sub eodem sigillo confessionis, nec de hoc potest rationabiliter pœnitens conqueri, ut fatetur ipse Valquez q. 91. art. 3. dub. 10. n. 6. Nec ea de causa excusatur à præcepto divino confessionis, nisi aliud detrimentum sibi timeat ex eo quod suum peccatum superiori innotescat.

68. Secundo, quia sæpè habens peccatum reservatum potest in casibus sibi permixtis absolvi directè ab inferiori, cum onere tamen comparendi potest coram superiore; hic inquam non potest confiteri suum peccatum inferiori hic, & nunc, quin cogatur illud duobus manifestare, cum maneat obligatus ad manifestandum idem peccatum postea superiori: & tamen non propterea excusatur à præcepto divino confitendi, si v.g. debeat celebrare aut accipere Eucharistiam, & possit ab inferiori directè absolvi, nemo dicet, posse eum absque confessione accedere ad Eucharistiam præmissa contritione, propterea potest, quando non habet copiam confessarii, sed omnes supponunt, tunc esse copiam confessarii atque ideo obligari præcepto divino confitendi ante communionem. Quod à fortiori procedit in mortis articulo, in quo omnes Sacerdotes possunt absolvere ab omnibus peccatis reservatis etiam summo Pontifici, sed cum onere comparandi postea: nemo autem dicet, moribundum excusari tunc à præcepto divino confessionis propter illud onus, quod subit manifestandi duobus idem peccatum.

69. Nec satisficit, si dicas obligationem illam non esse tunc propter absolutionem à peccato, sed propter absolutionem à censura, quæ cum sit ex institutione Ecclesiæ, potuit eadem Ecclesia nolle concedere absolutionem, nisi cum illa limitatione, & reincidentia, nisi compareat. Hoc, inquam, non satisficit: quia vndeumque proveniat illa obligatio, certum tamen est, non posse hic, & nunc pœnitentem confiteri suum peccatum inferiori, quin eo ipso cogatur manifestare illud duobus; & tamè hoc detrimento non obstante, præceptum divinum confessionis obligat ad confitendum hic, & nunc peccatum, & ad contemnendum illud incommodum, ergo similiter, licet hic, & nunc propter ignorantiam Confessarii, qui non intelligit idioma pœnitentis, non possit manifestari peccatum, quin manifestetur duobus nempe Confessario, & interpreti; non tamen propterea excusabitur pœnitens à præ-

cepto divino confessionis faciendæ in mortis articulo, nisi aliud gravius detrimentum timeatur.

Tertio, & à priori ratio esse videtur, quia illud grave simpliciter, ut volunt multi, qui dicunt, non esse peccatum mortale revelare crimen proximi occultum viro prudenti, qui illud non est revelaturus, nisi sit specialis ratio occultandi apud illum: quod magis procedit in casu nostro, cum notitia, quæ datur interpreti detur sub tali sigillo, ut si ille prudens sit, ut supponimus, certissimum sit, quod apud ipsum solum manebit. Vel certe sit grave incommodum; non est tamen tantum, ut propter illud exculemur omnino ab obligatione præcepti divini de confessione faciendâ saltem in mortis articulo, ut constat ex exemplis adductis. Hoc enim præceptum, licet non obliget cum gravissimo detrimento, & incommodo extrinseci, obligat tamen aliquando cum incommodo tali, quod quidem aliis sufficeret differendam confessionem: sed non sufficit omittendam omnino illam. v.g. Si Confessarius absens sit per sex miliaria, poterit Sacerdos virgite necessitate celebrare saltem semel absque confessione, quia illud incommodum itineris, vel accerendi Confessarium excusat à præcepto divino præmittendi confessionem ante communionem, ut dixi disp. 14. de Eucharistia sect. 5. & tamen illud incommodum non excusaret à confessione faciendâ in mortis articulo, sed deberet infirmus accelerare confessionem, ut satisfaceret præcepto: minus enim sufficit ad licitè differendum, quam ad simpliciter omittendum quod præcipitur.

Similiter ergo de incommodo confitendi per interpretem dicere possumus, esse quidem aliquod incommodum, & ratione illius excusari fortasse Sacerdotem, vel laicum virgite necessitate communicantem semel, aut iterum non præmissa confessione, quando non potest nisi per interpretem confiteri: non tamen sufficeret illud solum incommodum ad omittendam confessionem in mortis articulo. Gravius enim incommodum æstimatur plerumque sex miliaria conficere, aut vocare Sacerdotem per sex miliaria distantem, quam confiteri bis, seu apud duos idem peccatum: hoc enim posterius passim, & absque difficultate faciunt plures, qui sæpissimè se acculant de aliquo peccato mortali olim à se commissio, ut dent materiam certam absolutioni: non est ergo adeo grane hoc onus dandi notitiam eiusdem peccati duobus, ut ratione illius excusetur homo à confessione faciendâ in mortis articulo.

Dicit aliquis, argumenta à nobis supra adducta probare non solum in mortis articulo, sed etiam quoties obligat præceptum divinum, confessionem faciendam esse per interpretem, quia etiam extra mortis articulum debet pœnitens confiteri ante communionem, licet propter casum reservatum, quem habet necesse sit dare notitiam sui peccati duobus scilicet superiori, & inferiori, cui ille dabit facultatem, quia per se ipsum non potest audire totam confessionem. Si enim adit superior, qui facile facultatem dabit, nemo dicet, quod possit subditus accedere ad Eucharistiam absque confessione, quando nullum aliud malum sibi timet, nisi quod superior, & alius Confessarius habebunt sub sigillo idem peccatum: eodem ergo modo deberet dici, quod non possit absque confessione communicare, qui potest per interpretem confiteri, & nihil aliud mali sibi timet, præter hoc, quod est manere notitiam sui peccati sub sigillo penes Confessarium, & interpretem.

Responde

Respondetur, exemplum illud habentis peccatū reſeruatū non aſſeri à nobis, vt omnino ſimile; ſed ſolum ad probandum: quod manere notiā peccati ſub ſecreto penes duos, non ſit detrimentum adeo graue, vt propter illud omnino excuſetur homo à præcepto diuino confeſſionis: non tamen nego poſſe differri ſacilius confeſſionem propter incommodum adhibendi interpretem, quā propter incommodum manifeſtandi idem peccatum ſuperiori, & inferiori: quia licet vtrumque ſit equale incommodum; illud tamē prius videtur eſſe magis extrinſecum confeſſioni, quā hoc poſterius: nam interpres videtur ſe habere ſolum vt medium ad confeſſionem, ſeu ad manifeſtandum peccatum Confeſſario: difficultas autem que pronenit à medio, eſt magis intrinſeca, & ſacilius excuſat, vt conſtat in difficultate itineris ad inueniendum, vel accerſendum Confeſſarium: at verò in poſteriori caſu difficultas eſt magis intrinſeca, & que tota naſcitur ex confeſſione ipsa; nam tota illa manifeſtatio eſt confeſſio, quæ ſit vtriſque tam ſuperiori, quā inferiori, licet per acciſſens non poſſit compleri apud ſuperiorem. Cæterum licet difficultas adhibendi interpretem ſit magis extrinſeca, & ideo ſacilius ſufficiat ad differendam confeſſionem: non tamen ſufficiat ad omittendam ſimpliciter in articulo mortis, ſicut nec difficultas extrinſeca itineris breuis peragendi ad habendum Confeſſarium.

Obiiciunt nobis Trid. ſeſſ. 14. c. 3. vbi dicitur, non eſſe obligationem ex præcepto diuino ad publicam confeſſionem, licet vtilis ſit, & meritoria; ergo ex præcepto diuino non obligamur ad confeſſionem alio audiente præter confeſſarium. Reſpondetur, Concilium ſolum loqui de confeſſione ſecreta, prout diſtinguitur à publica: qualis certe non eſt, quæ ſit per interpretem: neque enim eſt publicum, quod per interpretem fideliffimum, & ſtrictò præcepto obſtrictum dico confeſſario, ſicut neque eſt publica confeſſio, quæ idem peccatum reſeruatū manifeſtatur ſuperiori, & inferiori.

Obiicit ſecundò P. Coninch. diſp. 5. dub. 10. n. 77. quia ſi ſciem quod confeſſarius, vel vni eſſet peccatum meum reuelaturus non teneret ei confeſſi: ergo nec teneor, quando alius præter ipſum confeſſarium debet meum peccatum audire. Reſpondetur, hoc idem argumentum probaret quod nec teneor peccatum reſeruatū confeſſi, ita vt veniat in notiā ſuperioris, & inferioris: quia ſi ſciem, quod Confeſſarius illud eſſet reuelaturus ſuperiori, non teneret illud confeſſi: ergo nec teneor, quando neceſſe eſt vt veniat etiam in notiā ſuperioris. In vtroque ergo caſu negandum eſt, excuſari penitentem in articulo mortis propter illud ſolum periculum, ſi nullum aliud malum timeatur niſi mera notiā peccati manens in vno alio, qui eiſmodi notiā in nullius præiudicium poſſit vti: non eſt enim illud damnum ita graue, vt alia, quæ propter præceptum confeſſionis debemus ſubire, vt vidimus.

Ex dictis infero, ad ſatisfaciendum præcepto confeſſionis annuæ non obligari penitentem, vt confeſſetur per interpretem, quia hæc obligatio ſolum eſt ex præcepto Chriſti, prout à Chriſto latum eſt, non prout ab Eccleſia habet determinationem ad tempus. Hoc eſt contra P. Vaſquez dicto dub. 3. n. 9. vbi contra Sylueſtrum dicit, ſi talis obligatio eſſet, non minus fore ad confeſſionem annuam, quā ad confeſſionem in mortis articulo, quia præceptum confeſſionis annuæ non eſt humanum tantum, ſed modificans ius diuinum. Ergo ſi ius diuinum obligaret etiam & ius poſitiuum; quod illud modificatur. Cæterum non aduertit P. Vaſq. ad verba quibus

P. Ioan. de Lugo de Penitentia.

Eccleſia impoſuit illam obligationem, ſcilicet, vt penitens deberet ſingulis annis, ſolum, proprio Sacerdoti confeſſi. Non potuit ergo Eccleſia velle, quod ius diuinum obligaret, quando penitens non poteſt ſolus confeſſi, ſed coram alio, cū expreſſe excluſerit à ſua obligatione, vel modificatione caſum illum.

Tertia difficultas eſt, vtrum confeſſio fieri poſſit ſcripto; an verò debeat fieri per voces humanas. Sermo autem eſt ſemper de penitente, qui confeſſetur Sacerdoti præſenti, an poſſit ei ſua peccata legenda tradere: & idem ferè eſt de nuntius, an poſſit penitens illis ſua peccata manifeſtare. Poſſit autem quaſtio eſſe, vel de neceſſitate Sacramenti: hoc eſt, an ad Sacramenti valorem ſufficeret ille modus ſatisfactionis: vel etiam de neceſſitate præcepti; hoc eſt, an ex præcepto aliquo teneatur penitens propria voce confeſſi.

Omnes conveniunt, quod quando aliter non poteſt ſe explicare penitens, poſſit nuntius, vel ſcripto confeſſi: quod fidelium vſus comprobatur, in multis, & infirmis non valentibus aliter confeſſi. Quando verò penitens poſſet voce loqui indicat non fore validum Sacramentum, ſi aliter confeſſetur. Ita Richard. Palud. & Soto apud Vaſq. in præſenti q. 9. art. 4. dub. 4. n. 1. Communis tamen ſententia Theologorum, cum S. Th. in 4. diſt. 17. q. 3. art. 4. quaſtiuncula 2. ad 2. & quodlibet 1. art. 10. negat, id eſſe de neceſſitate Sacramenti: Chriſtus enim ſolū præcepit confeſſionem, qua penitens manifeſtet ſua peccata confeſſario, quod quidem ſufficienter fieri poteſt per nuntius, vel ſcripturam. Ita Suar. diſp. 21. ſeſſ. 3. & Vaſq. vbi ſupra, qui alios Auctores cōgerunt. Nec contra hoc eſt difficultas alicuius ponderis: ſolum poſſet mouere Concilium Florentinū in decre. Eugeni, vbi dicitur, materiam huius Sacramenti eſſe oris confeſſionem: ibi tamen largiùs accipitur illud nomen, ſicut paulò ſuperiùs dictum etiam fuerat omnia Sacramenta nouæ legis cōſtare verbis, tanquam forma; quod intelligi debet de verbis largiùs acceptis: cū matrimonium poſſit fieri abſque vocibus, aut verbis ſtrictis. Sic etiam requiritur in Sacramento penitentiæ oris confeſſio largiùs accepto, prout explicatur ſtatim ab eodem Eugenio ſubiungit enim, ſtatim declarans, quid intelligat illo nomine: Ad quam pertinet, ut peccator omnia peccata, quorum memoriam habet, ſuo Sacerdoti confeſſetur integraliter. Id ergo quod ſufficit, vt homo, ſua peccata Sacerdoti manifeſtet, intelligitur per oris confeſſionem. Vnde in Trid. ſeſſ. 14. c. 3. inter partes huius Sacramenti non aſſignatur oris confeſſio, ſed confeſſio, ſimpliciter, vt omnis confeſſio comprehendatur.

Difficultas ergo eſt, an ſaltem ex præcepto requiratur, quod confeſſio per voces fiat, cum poſſit. Et quidem certum etiam eſt, non dari tale præceptum diuinum, neque etiam humanum ſcriptum cū nullibi reperitur. Aſſerri ſolet Auguſt. tom. 4. lib. de vera, & falſa penitentia c. 10. vbi eam neceſſitatem videtur probare ex factis Chriſti, qui præcepit leproſis, vt irent, & manifeſtarent ora ſua ſacerdotibus non per nuntium, aut ſcripturam. Cæterum ille liber non eſt Auguſtini cū cap. 17. Auctor illius citet ſententiam Auguſtini ex eius homilia 41. inter 50. Neque etiam ibi excluditur confeſſio per ſcripturam Sacerdoti præſenti oblatam, ſed abſenti miſſam. Verba ſunt hæc: Præcepit enim Dominus mundanis, ut offerrent ora Sacerdotibus: docent, corporali præſentia conſtituta peccata, non per nuntium, non per ſcriptum manifeſtanda, Dixit enim, ora monſtrate, & omnes non vnius pro omnibus Non alium ſtatutus nuntium, qui pro vobis offerat

75.
Confeſſio an
fieri poſſit
ſcripturā
vel nuntius;

77.

Con. Flor.

78.
An licet
confeſſi.

At.

offerat munus à Moyse statutum, &c. Solū ergo præcipit: *Monstrate oras hoc est faciem per præsentiam corporalem, non omisso nuntio, vel Scriptura.*

79.

Communis sententia dicit obligationem esse confitendi per voces, cum fieri potest, propter Ecclesiæ consuetudinem, quæ obligare videtur, ita Suarez disp. 2. sect. 3. & Vasq. dicto dub. 4. n. 7. cum aliis, qui dicunt, illam obligationem gratam esse ex suo genere, in aliquibus tamen circumstantiis posse excusari pœnitentem, ut si propter verecundiam difficultatem magnam habeat ore proferendi peccata sua.

80.

Licit, si post
lectam à Sa-
cerdote Scri-
pturam, dicat
Pœnitens:
De his om-
nibus me ac-
cuso.

In hoc puncto ego in primis existimo, sufficienter satisfacere debito suo pœnitentem, qui data prius scriptura Sacerdoti, quam legat, in qua continentur peccata, post illam lectam, subiungit per voces, *de his omnibus me accuso*, quia iam ore confitetur, quantum satis est: neque enim necessarium videtur, quod per voces intra Sacramentum explicet omnino peccatum, sicut si Sacerdos nullam aliunde peccati notitiam haberet: satis est, si explicet peccatum, referendo illam accusationem ad notitiam, quam aliunde confessarius habet. In quo sane non video, quā consequenter loquatur P. Vasquez: ipse enim n. 6. videtur supponere, posse aliquem vno verbo confiteri peccatum, cui confessarius præsens fuit, dicendo, accuso me de illo peccato heri commissio, ut tu bene nosti: quod quidem non solum debet intelligi quoad valorem Sacramenti, sed etiam quoad obligationem explicandi peccatum, ut fatentur communiter Doctores teste Suarez disp. 2. sect. 6. n. 5. ubi dicit, si Sacerdos aliunde extra confessionem nouerat peccata satisfacere pœnitentem, si vno verbo dicat: *Accuso me de omnibus peccatis illis, quæ tu scis*, &c. tamen ipse Vasquez postea n. 7. non videtur admittere licitum, quod Sacerdote legente peccata, pœnitens dicat, illa esse sua peccata: quod quidem non video, quomodo possit condemnari admissa semel illa alia doctrina: nam in prædicto casu per illud verbum; quo pœnitens fatetur illa peccata esse sua, sufficienter se accusat de illis supponendo eorum explicitam notitiam aliunde habitam à confessario per scripturam, quam legerat. Si ergo sufficit illud vnicum verbum, quando aliunde per visum, vel narrationem extra Sacramentum confessarius habet notitiam peccatorum, cur non sufficiat post lectam Scripturam ab ipso Sacerdote, & habita iam notitia omnium peccatorum, dicere illi, accuso me de omnibus iis peccatis, quæ ex Scriptura cognouisti?

81.

Hoc certe non videtur posse negari ab iis, qui communiter concedunt, quando aliquis per confessiones inualidas dixi sua peccata, postea cognito defectu, sufficere, quod eidem confessario dicat, accuso me de omnibus peccatis, quæ in præcedentibus confessionibus dixi; si tamen Sacerdos memoriam retineat illorum peccatorum, quod cum aliis affirmat Suarez dicto sect. 6. non solum, quando confessiones præcedentes validæ fuerunt in ratione confessionum, & Sacramentum fuit nullum ex alio defectu; sed etiam quando confessiones ipsæ fuerunt inualidæ, quia v. g. confessarius, vel non erat Sacerdos, vel non habebat iurisdictionem, &c. atque ideo verè non fuerat facta accusatio Sacramentalis, sed extra Sacramentum, & tamen notitia illa deseruit, ut postea sufficiat accusare se de illis peccatis vno verbo: Ergo à fortiori sufficiat, quando notitia paulò antè habita fuit per scripturam, si postea accuset se de illis omnibus, quæ Confessarius ex scriptura cognouit.

82.

Dixi tamen semper quando post lectam à Sacerdote Scripturam, pœnitens se accusat de illis omnibus,

quia si peruerteretur ordo, & prius se accusaret de omnibus, quæ postea in scriptura Confessarius legeret, non esset eadem ratio: Tunc enim accusatio verbalis, quæ præcederet, non explicaret sufficienter peccata, sed completeretur accusatio per Scripturam postea legendam, cum ante illam lectam nondum sciret Sacerdos peccata in iudicium adducta, at verò in priori casu, cum supponeretur notitia peccatorum in Sacerdote, sufficienter se accusaret verbaliter pœnitens accusando se de peccatis illis iam cognitis à Sacerdote; per illa enim verba satis significaret, quæ peccata afferret ad iudicium.

Explicari potest hæc differentia ex alio casu simili. Si enim pœnitens Sacerdoti præsentem diceret, accuso me de peccatis, quæ postea mittam ad te scripta; confessio illa non sufficeret, quia completetur per Scripturam missam ad confessarium absentem. Similiter, si accusaret se in præsentia de peccatis, quæ postea Sacerdoti per nuntium explicaret, non esset confessio valida, quia completetur in absentia. At verò si prius per Scripturam, vel nuntium manifestasset Sacerdoti absenti peccata, & postea Sacerdote præsentem, accusaret se de illis peccatis, quæ ex Scriptura, vel nuntio nouerat, valeret utique confessio: quia per accusationem illam verbalem satis significaret Confessario habenti iam notitiam peccatorum, quæ aut qualia peccata attinet ad iudicium: multum ergo interest quod subsequatur, vel quod præcedat accusatio verbalis, quia eadem verba in talibus circumstantiis prolata possunt sufficienter significare propter notitiam, quæ in audiente supponitur, quæ verba in aliis circumstantiis non significarent propter defectum illius notitiæ v. g. Si Sacerdos ignarus linguæ Græcæ audiret peccatum Græco idiomate, & postea absente pœnitente interrogaret alium de significatione illarum vocum, quas non intellexerat, & tunc veniret in notitiam accusationis, & peccati, non posset virtute illius solius confessionis, quam non intellexit nec sciebat esse confessionem, absolvere pœnitentem, nisi repeterem confessionem, vel approbationem, quam prius fecerat, quia nimirum illæ voces homini ignaro linguæ Græcæ nihil tunc significarent, atque ideo illa tunc non fuit accusatio Sacramentalis. E contra verò, si Sacerdos prius sensum illarum vocum didicerat, postea illa eadem voces veram continerent accusationem Sacramentalem. Sic ergo in casu nostro eadem verba post lectam scripturam sufficerent ad Sacramentalem confessionem, quæ antea non sufficerent, quia ob defectum notitiæ in Sacerdote non explicabant illi ea verba, de quibus peccatis pœnitens loqueretur.

Vnde obiter infero, immerito reprobari à Patre Vasquez loc. cit. doctrinam Soti exigentis, quod Pœnitens Sacerdoti legenti peccata annuat, & confirmet se id fecisse. Quæ quidem doctrina, licet quoad valorem Sacramenti vera non sit, quia ad valorem sufficeret mera scriptura Sacerdoti præsentem data: quoad obligationem verò præcepti potest sustineri, si sensus sit, non sufficere, quod antecessenter dicat, in illa scriptura esse sua peccata nisi postea singulis, vel omnibus lectis, se de illis ore accuset; quia illa verba priora non continent accusationem, quæ daret notitiam peccatorum, sicut continent verba prolata post lectam Scripturam, ut antea explicuius. Habemus ergo ex dictis, si obligatio est, confitendi per voces satisfieri procul dubio obligationi, si ostensa Scriptura, & lecta illa à Sacerdote, pœnitens de illis, quæ scripta dedit, se excuset, licet non sufficeret accusasse se, antequam scripturam Sacerdos legeret.

Restat nunc dubium, an re vera detur eiusmodi obligatio confitendi per vocem humanam: in quo

§. 1. De necessitate confessionis ex praecepto Ecclesiastico.

et us placet, quod ex Cano docet Suarez, Vasquez, & alij Recentiores, cessare illam obligationem, quando adesset causa grauis, vel nimia verecundia. Difficile tamen est, & ferè impossibile, quod verecundia impediat illa duo verba: *accuso me de his, quae legisti*: quae verba ut dixi, sufficerent ad satisfaciendum obligationi. Facilius fortasse posset contingere, quod aliquis vellet coram aliis confiteri occulte, & ad hoc daret Sacerdoti proximè sedenti schedulam, qua confiteretur peccatum, & peccet absolutioem, ut ipse quasi aliud agens eum absolveret, nemine aduerente. Frequentius verò contingit id fieri posse propter difficultatem proferendi verba ex morbo, vel alio impedimento accidentali.

Quando verò nulla esset eiusmodi causa, certum videtur, quod esset ad minus peccatum veniale vel le absq; vllis verbis confiteri: & licet ego non videam rationem conuincentem ad ponendam culpam mortalem, neq; enim facile apparet consuetudinem illam inductam esse quasi ex obligatione, & non magis propter communem modum, quem homines in aliis materiis seruauit, de quibus nunquam loquuntur cum praesentibus per scripturam vel nuntus, si loqui possunt per voces, & volunt se bene explicare: adhuc tamen propter communem Doctorum auctoritatem non videtur neganda eiusmodi obligatio grauis, praesertim quia velle absq; causa more nouo, & minus apto ad declarandum, confiteri, non caret aliqua specie contemptus, & irreuerentiae. Casus tamen non videtur moralis, & practicus, sed metaphysicus, cum nemo sit adeo parcus verborum, qui nec duo quidem verba velit expendere saltem ad maiorem securitatem.

Restat quarta, & vltima difficultas an sit obligatio confitendi aliquando per scripturam Sacerdoti praesenti, quando scilicet poenitens loqui non potest, nec nitibus sua peccata declarare. Negant Soto & Caietanus, quos affert Vasquez loco citato dub. 5. & indicant Ledesma, Nauarr. Ioan. Medina apud eundem Vasquez. Fundamentum est, quia Scriptura de se est exposita periculo, cum possit vel retineri à Confessario, vel periri, & publicari peccatum: ad hoc autem periculum non tenetur poenitens.

Contraria sententia verior est, quam indicat S. Thom. diff. 17. quest. 3. art. 4. quest. 1. ad 2. Palud. Syluest. Maior. Caietan. & Petrus Soto, quos afferunt, & sequitur Vasquez loco citato, & Suarez diff. 36. quest. 6. n. 5. Ratio est, quia re vera in illo modo confitendi nihil, vel certè parum periculi est, quod non sit in confessione per voces: Nam tunc etiam posset timere, ne Sacerdos reuelaret peccata, sicut timet, ne retineat scripturam, & ostendat aliis; tunc enim posset timere, ne aliquis retro absconditus audiat te, sicut times, ne scriptura perdat. Non est ergo considerabile illud periculum, nec morale, sed metaphysicum: quare neque est necessarium medium, quod excogitauit Caietan. scribendi in vna charta peccata, in alia numerum, in alia, *dubito*, in alia *credo*, in alia, *certus sum*, in alia, *non recorder*: & ita per combinationem chartarum explicet species, numerum, & certitudinem suorum peccatorum. Hoc tamen prolixum esset, & confusionem pareret, facilius est, vel coram Sacerdote scribere, vel antea scriptam chartam ostendere Sacerdoti, & statim rumpere, vel comburere: quod non est adeo graue, ut excuset à praecepto confessionis, non solum diuino, sed etiam Ecclesiastico, & annuo, ut obleruat bene Suarez loco citato.

P. Ioan. de Lugo de Poenitentia.

Supponimus dari praeceptum Ecclesiae obligans omnes fideles ad confessionem semel saltem in anno suorum peccatorum, editum in Concilio Later. sub Innocentio III. & reatum in c. *Omnia* vtriusq; sexus de poenitentiis, & remissionibus, de quo praecepto immeritò dubitauit Durand. diff. 17. quest. 8. & 14. eo quod Ecclesia non possit imponere praeceptum, cuius transgressionem possit punire, qualis est omisio confessionis. Si enim aliquis diceret se non peccasse mortaliter, & ideo non confiteri, non posset conuici, neque punire. Pro qua sententia afferri etiam potest Turrecremata de poenitentia, distinct. 1. §. Denique ut perspicue, num. 4.

Ceterum ex Tridentino sess. 14. can. 8. & aperte constat dari tale praeceptum obligans, nec solum fuisse consilium confessionis annuae. Nec obstat ratio allata in contrarium, quae si aliquid probat, probaret etiam nec de Eucharistia sumenda posse esse praeceptum Ecclesiasticum; quia si aliquis eam ore sumeret, & non deglutiret, non posset conuinci de transgressionem praecepti: quod idem est de aliis peccatis occultis, quae sunt contra praecepta Ecclesiae, licet probari non possint. Dicendum ergo est, licet delictum probari non possit in iudicio: posse tamen prohiberi ab Ecclesia; quia quidquid sit, actus merè interni possint praecipere ab ipsa: sufficit tamen, quod actus sit externus, licet occultus: iam enim est aliquid pertinens ad visibilem, & externam gubernationem Ecclesiae, ad quam extenditur eius potestas, ut obleruat Suarez lib. 4. de legibus, c. 12. num. 8. & cap. 13. num. 10. & 11. & Vasquez in praesenti, q. 90. art. 1. dub. 4. num. 18. & seqq. & quidem licet peccata fuerint interna confessio tamen, quae ab Ecclesia praecipitur, est actus externus, quare ex hoc capite praeceptum non excedit Ecclesiae potestatem. An verò aliunde excedat, statim dicemus.

Hoc ergo supposito, dubitatur primò: An si Christus hoc Sacramentum non instituit, potuisset Ecclesia praecipere confessionem omnium peccatorum, qualis de facto praecipitur? Ratio dubitandi sumitur ex proximè dictis. Si enim confessio peccati interni est nunc materia praecepti Ecclesiastici, cur etiam tunc non potuisset esse? Responderetur tamen negatiue: non quidem quia confessio non esset actus externus, sed quia res adeo difficilis, & grauis videtur excedere potestatem Ecclesiae, sicut nec potest Ecclesia praecipere pauperatam, religionem, & alia similia. Confessio autem omnium peccatorum grauius est, & grauior esset, si non haberet ex Christi institutione annexam peccatorum veniam, & sanctificationem prout tunc haberet.

Adde, quod illud praeceptum communiter non obseruaretur, cum ex vno capite confessio ex se esset inutilis, & aliunde homines scientes esse praeceptum humanum resisterent, quantum possent; ut per ipsum non vsum compellerent Pontificem ad abrogandum illud praeceptum.

Secundò dubitari potest, an si Christus instituit hoc Sacramentum, non tamen imposuisset praeceptum confessionis; posset adhuc Ecclesia praecipere confessionem, & vsum huius Sacramenti? Affirmat P. Vasqu. ubi supra n. 4. quia Ecclesia potest praecipere, quod suscipiatur Sacramentum Confirmationis, vel Extremae unctionis, licet non fuerint à Christo praecipita; ergo potuisset praecipere susceptionem huius Sacramenti, licet non fuisset à Christo praeceptum.